

Вăрман- сут санталăк пӱлми

МБОУ «Верхнеяндобинская НШ-ДС» Канашского района
учителя начальных классов Кузьмина И.М., Филиппова Л.С.

Вӑрман усси.

Вӑрман ҫынна пысӑк усӑ кӱрет.
Вӑрман пире вутӑ, сухӑр, хӑма,
тӑрлӑ апат- ҫимӗҫ парать. Мӗн
чухлӑ кӑмпа, ҫырла, мӑйӑр, эмел
курӑкӑ парнелет пире вӑрман.
Тытма ирӑк панӑ чӑр чунсенчен
ҫынсем аш, хаклӑ тир илеҫҫӗ.

Вӑрман пӑлтӑрӑшӑ.

→ Ӱсен-тӑрансен, чӑр чунсен,
кӑмпасен килӑ.

→ Сывлӑша, юхан шывсемпе
кӱлӑсене, тӑпрана хӱтӑлет.

→ Сынсене канмалли вырӑн.

→ Сырла, кӑмпа, эмел курӑкӑсем
ӱсекен вырӑн.

→ Строительство материалӑсем
парат.

Ўурхи кучченеҕсем.

**Пыл курăкё- ҕеҕпёл
(медуница)**

**Серте
(сныть)**

Малтанхи кӓмпа.

Ака уйӓхӓнче
ака кӓмпи
(кӓтра кӓмпа)
шӓтса тухать.
Юр шывӓн
шӓрши кӓрет
унран.

Кӓтра кӓмпа (сморчок)

Юман (дуб)

Ўака (липа)

Хурӑн (берёза)

Љвӑс (осина)

Тавçăрса ил.

- Чăвашăн чи юратнă йывăçе.
- Шур кепеллĕ йывăç мĕн ятлă-ши?
- Чăваш хайĕн кил-суртне мĕнле йывăçран çавăрать?
- Спичка шăрпăкне мĕнле йывăçран тăваççе?
- Вĕлле хурчĕ савакан йывăç?
- «Кучченеç йывăç» мĕн ятлă?

Ҷырласем.

Хурән ҷырли (земляника)

Ҷёр ҷырли (клубника)

Хәмла ҷырли (малина)

Хура ҷырла (черника)

Кӓмпасем.

хыр кӓмпи
(рыжик)

майра кӓмпи
(сыроежки)

шурӓ кӓмпа
(белый гриб)

уплюнкка
(опёнок)

сарӓ кӓмпа
(лисички)

кӓрӓс
(груздь)

1. Лайах пелекен кӑмпасене кӑна тат.

2. Ватӑ кӑмпасене илмелле мар.

3. Кӑмпана ҫёҫёпе касса илмелле.

4. Шоссе ,чугун ҫул,

промышленность

предприятийӗсем ҫывӑхӗнче

кӑмпа

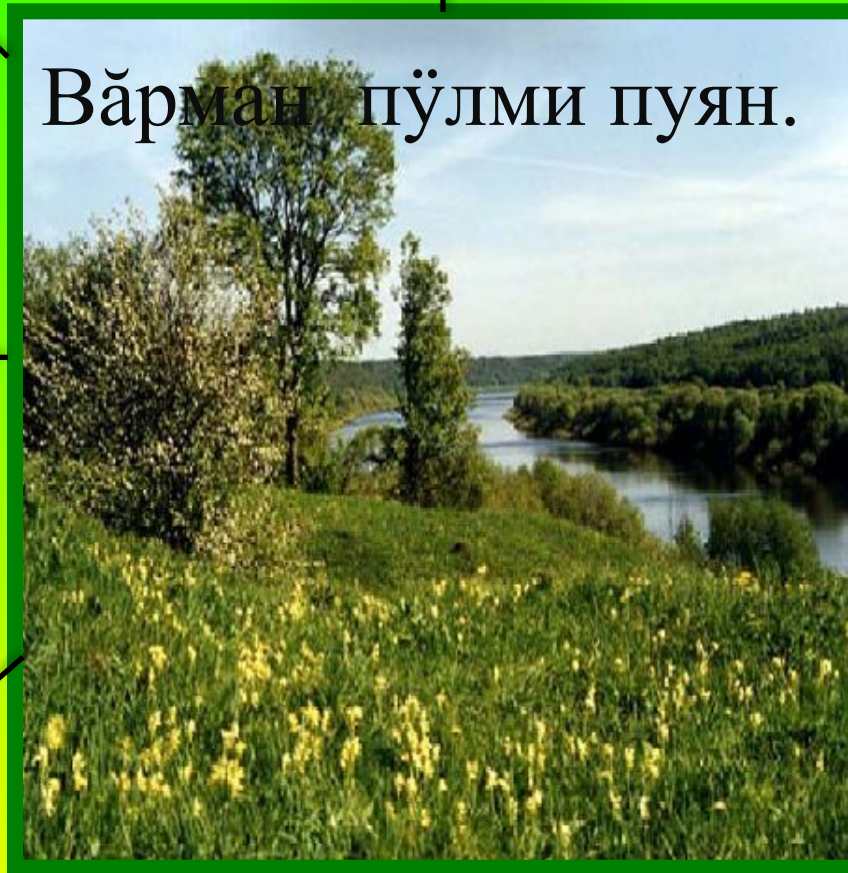
татма юрамасть.

5. Кӑмпа шыранӑ чухне ҫулҫӑсене,

мӑка айккичелле татса ан пӑрсах

Шёшкё (лещина)

Сиплѣ йываџ- кураџ.

шала́н

хура́н

Са́ка

ша́нао
кура́кѣ

ўслѣкрен

грипран

суранран

ўпке

чирѣнчен

Ваттисен сёмах.сем

Вёрман пуян: уй аслё

Вёрман нихё=ан та пушё ямасть

Вёрман тумлантарать те: тёрантарать те

Вёрмантан туясёр тухма==.

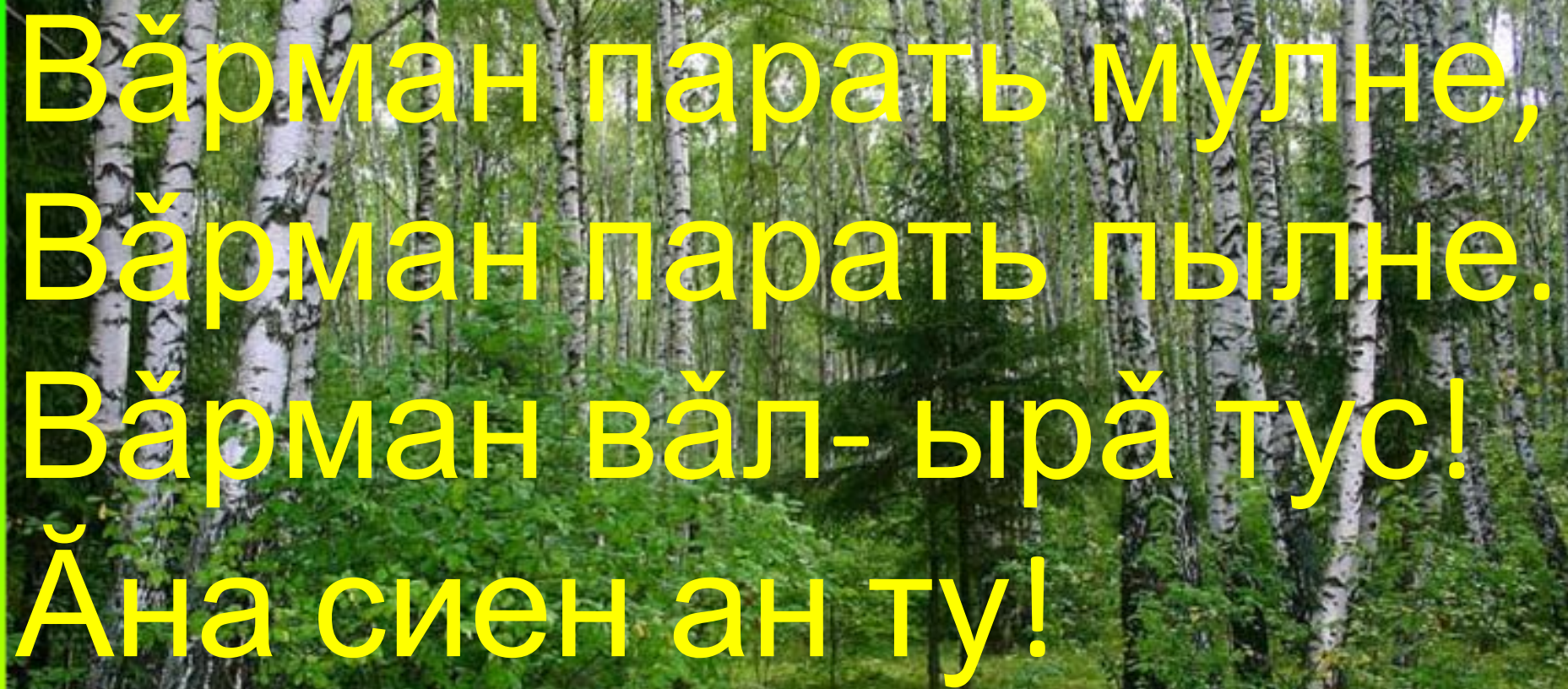
Вёрман хёлхаллё уй ку=лё

**ЭКОЛОГИ
ЫЙТАВЁСЕМ**

**□ Вярмансене касса
пётерни.
□ Сунар йёркисене
пясни.**

***Върмансене
упрасси-
патшалăхăн тата
кашни ҫынна
тивеҫе.***

A photograph of a birch forest with yellow text overlaid. The text is in a stylized, bold font and reads: Вăрман парать мулне,
Вăрман парать пылне.
Вăрман вăл- ырă тус!
Ана сиен ан ту!

Вăрман парать мулне,
Вăрман парать пылне.
Вăрман вăл- ырă тус!
Ана сиен ан ту!